

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@bua.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Wellust – Waarom we als vrouwen te weinig van seks genieten en hoe we dat veranderen

gende oorzaken zoals angst of communicatieproblemen niet aanpakken. In plaats daarvan legt ze de nadruk op een geheel van ervaringen waarbij lichaam en emotie centraal staan, evenals zelfwaardering en mindful aanraken. Vrijheid ervaren in je lichaam is volgens haar de basis.

Vanuit een systemisch perspectief zou het boek meer aandacht kunnen besteden aan de relationele dynamiek en aan de rol van partners. Een ander punt van kritiek is dat mannen soms te veel over één kam worden geschoren. In de voorbeelden die Van Alderen gebruikt, schetst ze mannen vaak als deelnemers in het dominante heteroseksuele script, zonder veel onderlinge verschillen. Dit eenzijdige beeld doet afbreuk aan de complexiteit van relationele dynamieken, wat in een systemische therapeutische context net een waardevol aspect is om te verkennen.

Toch blijft waardevol dat het boek inzicht biedt in hoe seksuele autonomie kan worden ingebed in een breder, intergeneratieel en cultureel systeem. Voor beginnende systeemtherapeuten die moeite hebben om het thema seksualiteit in therapie aan te kaarten, biedt *Wellust* concrete handvatten en oefeningen die cliënten kunnen helpen een nieuw perspectief op hun seksuele beleving te ontwikkelen. Van Alderen legt uit dat veel

mannen en vrouwen uitchecken tijdens partnerseks, aanwezig zijn met hun lichaam, maar emotioneel afwezig blijven. Ze benadrukt dat seksualiteit in verbinding gaat over het volgen van en verbinden met het lichaam van begin tot einde – een waardevolle boodschap voor therapeuten en cliënten.

Wellust is voor cliënten aan te raden, want het biedt ruimte voor reflectie zonder dwingend advies. Het kan koppels helpen gesprekken te voeren over hun seksuele leven en elkaar beter te begrijpen. Vragen als ‘Wat viel je op aan dit boek?’ ‘Waar ben je het niet mee eens?’ kunnen inzichten en openheid bevorderen en het dominante culturele narratief uitdagen.

De missie van de auteur is alvast geslaagd als therapeuten af en toe de vraag stellen aan cliënten: ‘Als jullie over seks spreken, bedoelen jullie dan penis-in-vagina-seks?’

Ilse Penne is klinisch psycholoog en seksuoloog. Ze is supervisor en opleider bij Thomas More/IPRR. E-mail: ilsepenne.iprr@gmail.com

Referentie

Luyens, M. (2007). *Liever vrijen*. Lannoo.

<https://doi.org/10.5553/ST/092436312025037002009>

Vechten voor de liefde – Een eigenwijze kijk op conflicten en partnergeweld

Linne De Loof, Jef Sloodmaeckers & Lieven Migerode (2024). Uitgeverij Pelckmans. 148 pp., € 29,50
ISBN 9789463106917

Elke Van Bogaert

In dit boek wordt, vanuit de achtergrond van EFT en aan de hand van zeven vragen, het thema ‘geweld in relaties’ op een eigenzinnige manier belicht. Psycholoog Linne De Loof stelt deze vragen niet alleen als katalysator van de gesprekken met de Vlaamse EFT-trainers Jef Sloodmaeckers en Lieven Migerode, maar draagt als volwaardige auteur bij aan de inhoudelijke diepgang van het boek. Haar zorgvuldig geformuleerde vragen sturen de discussie en

structureren de inzichten die zich ontvouwen. Haar aanwezigheid is voelbaar op elke pagina – niet op de voorgrond, maar als een essentiële kracht die het gesprek verdiept en richting geeft.

Het boek biedt een vernieuwende kijk op partnergeweld, door de dynamiek ervan te herdefiniëren. Geweld wordt niet alleen als een destructieve kracht gezien, maar ook als een uiting van liefde. De auteurs maken inzichtelijk hoe escalaties vaak ontstaan uit een zoektocht naar verbinding en erkenning, maar door miscommunicatie en kwetsbaarheid ontaarden in destructieve patronen. Dit perspectief doorbreekt het traditionele zwart-witdenken van dader en slachtoffer en nodigt uit om ruziemaken te begrijpen als een poging tot hechting, hoe pijnlijk dit ook kan zijn. Het boek laat zien dat we, door bewustzijn en begrip, liefdevol kunnen ruziemaken en zo uit de geweldspiraal kunnen stappen. Migerode en Slootmaeckers vinden elkaar in de overtuiging dat partnergeweld geen tegenindicatie voor relatietherapie hoeft te zijn. Hun stelling is dat relatietherapie zelfs de meest aangewezen vorm van therapie is bij koppels die vastzitten in escalerende conflicten.

Een cruciaal onderscheid dat de auteurs in het begin van het boek maken, is het onderscheid tussen intieme terreur en situationeel partnergeweld. Bij intieme terreur is geen sprake van liefde en draait alles om macht en dominantie. Bij situationeel partnergeweld, het merendeel van alle situaties van partnergeweld, is het geweld een uitloper van conflicten tussen mensen die elkaar echt graag zien.

Hoewel het boek in eerste instantie is geschreven voor mensen die zelf lijden onder partnergeweld en hun directe omgeving, is het eveneens bijzonder waardevol voor de systemische praktijk. Dit komt

vooral door de manier waarop geweld niet louter als een pathologisch fenomeen wordt benaderd, maar ook als een uiting van vastgelopen verbinding. De auteurs leggen helder uit hoe escalaties vaak ontstaan uit pogingen om nabijheid en erkenning te herstellen, maar door miscommunicatie en kwetsbaarheid ontaarden in destructieve patronen. Dit perspectief nodigt de lezer uit om verder te kijken dan schuld of de polarisering door slachtofferdaderrollen en aan de slag te gaan met de onderliggende relatiepatronen.

Het boek waarschuwt ook voor de valkuil van diagnostisch of medisch denken, waarbij gedrag wordt geïsoleerd van zijn context. Partnergeweld vindt plaats in een bredere context en de auteurs maken dit inzichtelijk met de metafoor van ‘de ijsberg’. Vaak zien we alleen het topje – de zichtbare conflicten en het geweld – terwijl de grote massa onder water, de context en onderliggende emoties, vaak onzichtbaar blijven. Het boek spreekt over geweld in zijn context, escalatie en verlies van liefde en hechting. Daarbij ligt de focus niet op het conflict zelf, maar op de onderliggende angst. Hechting wordt op een heldere manier uitgelegd. Het maakt dit boek bijzonder geschikt om ook aan cliënten aan te bevelen.

De beschreven casuïstiek is herkenbaar en biedt concrete aanknopingspunten voor interventies. De auteurs reiken technieken aan om de cirkel van geweld – zoals de vanuit EFT benoemde aanklampende en teruggetrokken posities die elkaar versterken – te doorbreken. Ze helpen partners hun emoties en behoeften te herformuleren op een manier die wederzijds begrip vergroot.

Daarnaast benadrukt het boek de kracht van verbinding en biedt het handvatten om deze opnieuw op te bouwen, zelfs in relaties waar geweld een rol speelt. Het bevat

tevens waardevolle tips voor de directe omgeving van de betrokkenen, die vaak geneigd is lineair te denken in termen van goed of slecht, dader of slachtoffer. Door steeds te vertrekken vanuit verbinding, werkt het boek ontschuldigend. Dit vraagt echter om een subtiele balans: het benoemen van een dader kan op korte termijn duidelijkheid scheppen voor het slachtoffer en erkenning bieden. Migerode en Slootmaeckers slagen er echter in om geweld op zo'n manier te benaderen dat beide partijen in het koppel zich erkend voelen in plaats van beschuldigd. De kracht van erkenning mag nooit worden onderschat.

Kortom, *Vechten voor de liefde* is een

aanrader voor hulpverleners die voorbij de oppervlakkige dynamieken willen kijken en willen bijdragen aan duurzame verandering in vastgelopen relaties. Het boek daagt uit, verdiept en biedt hoop, zowel voor de professional als voor de koppels waarmee wordt gewerkt.

Elke Van Bogaert is klinisch psycholoog en relatie- en gezinstherapeut, werkzaam bij huisartsenpraktijk Vrasene, vzw Boeren op een Kruispunt, vzw Dyzo, vzw Otti en zelfstandige praktijk te Sinaai. E-mail: elke.vanbogaert@otti.vlaanderen

<https://doi.org/10.5553/ST/092436312025037002010>

All Fours

Miranda July (2024). De Bezige Bij. 430 pp., € 24,99
ISBN 9789403131221

Jean-Marie Govaerts

Plakboel

*stel me uit, trek me nu
als je blijft aan mijn heupen naar je toe
we moeten nog geboren worden
en woord voor woord verwilderen
in het geurige avontuur van onze huid
– fluïde, opgewreven
bloosrood
van omtrekkende bewegingen*

Charlotte Van den Broeck (2025)

Dit boek is mij uitdrukkelijk aanbevolen door een cliënt die individueel en samen met haar partner aan het einde staat van een intensief systeemtherapeutisch traject rond mishandeling en emotionele ver-

waarlozing. Ze stelde kort dat alle psychotherapeuten dit boek zouden moeten lezen. Ik heb nieuwsgierig haar advies gevolgd, maar het boek slechts in stukjes kunnen lezen vanwege de rake herkenbaarheid waarmee de auteur dit thema aan de orde stelt.

Ik ben, voorafgaand aan de lectuur, benieuwd naar de betekenis van de Engelse titel van het boek. Ik weet dat deze titel letterlijk 'op handen en knieën' betekent. Dit beeld kan verwijzen naar een natuurlijke positie bij een bevalling, zeker bij een stuitligging. Tegelijk wordt deze term ook gebruikt om een seksueel standje aan te duiden. Deze twee thema's voeren, afwisselend en tegelijk, de boventoon of de ondertoon in deze roman. Het lijkt me een creatieve keuze van de Nederlandse vertalers en de uitgeverij om deze ogenschijnlijk verwarrende titel te handhaven.

Op de achterflap wordt de auteur voorgesteld als bekende filmmaker, beeldend kunstenaar en auteur. July zet, als in een schilderij, haar personages inlevend plastisch neer, soms in kleurrijke verflagen en,